

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central – S. Dubceac
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

ÎNCHEIERE

04 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova împotriva lui Denis Cuvșinov cu privire la încasarea cheltuielilor pentru dezvoltarea profesională,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 21 decembrie 2021, Inspectoratul General al Poliției a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cuvșinov Denis, prin care a solicitat: încasarea cheltuielilor suportate pentru dezvoltarea profesională inițială de 17 777,09 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că prin Ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 252ef. din 27 mai 2019, Cuvșinov Denis Vasile a fost numit în funcția de ofițer de investigații-debutant al Biroului crime grave al Serviciului poliției criminale al Secției investigații infracțiuni al Inspectoratului de poliție Botanica al Direcției de poliție mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, cu acordarea gradului special „inspector”.

În scopul acumulării cunoștințelor teoretice și abilităților practice necesare exercitării atribuțiilor de serviciu, la 29 mai 2019, în temeiul Dispoziției șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 243 din 29 mai 2019, pârâțul a fost delegat la cursurile de formare profesională inițială în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 03 iunie 2019 - 03 septembrie 2019.

Prin Ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 513ef. din 12 noiembrie 2021, în conformitate cu art.38 alin. (1) lit. a) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288/2016, a fost încetat serviciul și contractul individual de muncă cu pârâțul, la cererea personală.

Conform angajamentului menționat, pârâtul s-a obligat să restituie integral Ministerului Afacerilor Interne cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire calculate în condițiile legislației în vigoare, în cazul în care nu va activa în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, după absolvirea cursurilor menționate, întreaga perioadă specificată în angajament, or conform pct.8 subpct. 2) al Anexei nr.6 din Hotărârea Guvernului prenotată „funcționarul public va restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, în cazul în care nu a activat în serviciul public, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, întreaga perioadă specificată în angajament”.

Reieșind din faptul că Cuvșinov Denis nu a activat în Ministerul Afacerilor Interne întreaga perioadă specificată în angajament - de la 2 la 3 ani, după absolvirea cursurilor de dezvoltare profesională, la 30 noiembrie 2021 pârâtului i-a fost expediată somația nr.34/20-16204 prin care s-a solicitat restituirea benevolă și imediată a cheltuielilor suportate de către reclamant pentru dezvoltarea profesională în sumă de 17.777,09 lei, sumă achitată pârâtului cu titlul de salariu din contul Inspectoratului General al Poliției, fapt ce se confirmă prin certificatul cu privire la salariul calculat și achitat nr.216 din 29 noiembrie 2021.

Somația nr. 34/20-16204 din 30 noiembrie 2021 a fost recepționată de către pârât la 02 decembrie 2021, fapt confirmat prin semnătura pârâtului pe versoul somației.

În drept, reclamantul își întemeiază acțiunea în baza prevederilor punctelor 1, 3, 6, 8 și 10 al Anexei nr. 6 din HG nr. 201/2009, articolelor 8, 774 alin. (1), 775 alin. (1), 776 Cod civil, articolelor 85 alin. (1), lit. i), 90 lit. c) și d), 94, 276²⁻⁴ Cod de procedură civilă.

Prin hotărârea din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul central, acțiunea înaintată de Inspectoratul General al Poliției a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 iulie 2022, Inspectoratul General al Poliției a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, exprimând dezacordul cu aceasta.

Prin încheierea din 09 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Inspectoratul General al Poliției și s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate.

Ulterior, la 16 septembrie 2022, Inspectoratul General al Poliției a depus cerere de apel motivat, prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de Inspectoratul General al Poliției.

Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției și s-a menținut hotărârea din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Instanța de apel a confirmat legalitatea hotărârii primei instanțe, constatând că soluția instanței de fond este legală și întemeiată, bazată pe o apreciere juridică corectă a materialelor cauzei, probelor administrate și legislației în vigoare.

Instanța de apel a menționat că, Cuvșinov Denis a fost angajat în funcția de ofițer de investigații-debutant și a urmat cursuri de formare profesională la Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Absolvirea acestor cursuri a fost confirmată prin certificatul de absolvire.

Potrivit art. 26 alin. (3) al Legii nr. 288/2016, funcționarii publici delegați la cursuri de formare inițială sau la programe de dezvoltare profesională semnează un angajament de a activa în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) după absolvirea formelor respective de dezvoltare profesională.

Pârâțul Cuvșinov Denis a semnat un angajament conform căruia acesta se obliga să activeze în cadrul MAI după absolvirea cursurilor de formare profesională.

Potrivit reglementărilor, funcționarul public trebuie să activeze în serviciul public între 2 și 3 ani, în funcție de durata formelor de dezvoltare profesională.

În acest context, instanța a concluzionat că Cuvșinov Denis și-a îndeplinit obligațiile, activând în cadrul MAI din 04.09.2019 până la 12.11.2021 (2 ani și 2 luni), ceea ce depășește termenul minim de 2 ani specificat pentru durata cursurilor sale. Angajamentul semnat nu specifică un termen concret, astfel se aplică termenul minim prevăzut de lege.

Astfel, Colegiul judiciar a subliniat că IGP nu a prezentat probe suplimentare pentru a susține poziția sa, conform căreia Cuvșinov Denis trebuia să activeze 3 ani după absolvirea cursurilor.

La 07 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General al Poliției a depus recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt ale cauzei, recurentul a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că este pasibilă de a fi casată, or, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, fiind interpretate eronat normele de drept material.

Instanța nu a luat în considerație argumentele și probele, prezentate și invocate de reprezentantul Inspectoratului General al Poliției.

În context, Inspectoratul General al Poliției consideră prematură aprecierea instanței de apel precum că intimatul și-a executat angajamentul de a activa în cadrul Ministerului Afacerilor Interne după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, astfel activând din 04.09.2019 până la 12.11.2021 adică 2 ani și 2 luni, fapt ce denotă o interpretare eronată a prevederilor pct.5 din Regulamentul privind condițiile și modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarii publici cu statut special aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.135 din 23.05.2017, care expres stabilește că funcționarul public cu statut special delegat la cursurile de formare inițială sau la programele de dezvoltare profesională, inclusiv la studii superioare licență și de master în țară sau în străinătate, este obligat să activeze în cadrul Ministerului Afacerilor Interne sau subdiviziunile acestuia de la 2 la 3 ani - în cazul în care formele de dezvoltare profesională, inclusiv studiile de masterat, au o durată de la 90 până la 120 de zile.

În acest sens Inspectoratul General al Poliției a comunicat că întreaga perioadă specificată în angajament constituie 3 ani iar după absolvirea-formelor de dezvoltare profesională Cuvșinov Denis era obligat să activeze în serviciul public 3 ani.

La 05 aprilie 2023, Cuvșinov Denis a depus referință la recursul declarat, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că decizia recurată a fost expediată recurentului la 08 decembrie 2022, însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește.

Din aceste motive, Completul de judecată consideră că cererea de recurs depusă la 07 februarie 2023, este declarată în termen.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr.246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul declarat de Cangea Ion a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr.246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă,

instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Diana Stănilă